

Nr 58.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond; given Stockholms slott den 1 februari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande *dels* av kyrkomötets bifogade skrivelse den 1 december 1934, nr 25, i anledning av väckt motion angående beräkningen av avkastningen av sådana utav pastorat förvaltade fonder, som avses i 7 § lagen om kyrkofond, *dels ock* av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 1 februari 1935, föreslå riksdagen att för dess del antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond.

GUSTAF.

Arthur Engberg.

Förslag

till

**Lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404)
om kyrkofond.**

Härigenom förordnas, att 7 § lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

7 §.

Om för — — — att utgöra.

Vid bestämmande av tillskott, som nu sagts, skall löneboställes avkastning tagas i beräkning med belopp, som fastställts med tillämpning av 9 § (löneboställets normalavkastning), samt avkastningen av fond, som förvaltas av pastorat, beräknas till den procent, lägst tre och högst fem, av fondens kapital, som Konungen bestämmer.

Denna lag skall träda i kraft den dag, Konungen bestämmer.

Kyrkomötets underdåniga skrivelse, nr 25, i anledning av väckt motion angående beräkningen av avkastningen av sådana utav pastorat förvaltade fonder, som avses i 7 § lagen om kyrkofond.

(Kyrkolagsutskottets betänkande nr 23.)

Till Konungen.

I en vid kyrkomötet väckt motion, nr 2, har hemställts, att kyrkomötet måtte för sin del besluta ändring och tillägg till senare delen av andra stycket i 7 § lagen om kyrkofond den 30 augusti 1932 (nr 404), och har därvid föreslagits

dels följande ändrade lydelse:

»samt avkastningen av fond, som förvaltas av pastorat, beräknas till minst tre, högst fyra procent av fondens kapital»,

dels ock detta tillägg:

»Konungen bestämmer årligen med iakttagande härav räntesatsen.»

I ärendet har kyrkolagsutskottet avgivit betänkande, nr 23, varav tryckt exemplar bifogas.

Utskottet har över motionen inhämtat statskontorets utlåtande, vilket fogats såsom bilaga vid dess betänkande.

Under återopande av utskottets betänkande får kyrkomötet i underdånighet anmäla, att kyrkomötet för sin del antagit följande förslag till

Lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond.

Härigenom förordnas, att 7 § lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

7 §.

Om för — — — att utgöra.

Vid bestämmande av tillskott, som nu sagts, skall löneboställes avkastning tagas i beräkning med belopp, som fastställts med tillämpning av 9 § (löneboställets normalavkastning), samt avkastningen av fond, som förvaltas av pastorat, beräknas till den procent, lägst tre och högst fem, av fondens kapital, som Konungen bestämmer.

Denna lag skall träda i kraft den dag, Konungen bestämmer.

Stockholm den 1 december 1934.

Underdånigst.

Utdrag av protokollet över eklelesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 februari 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Engberg anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet:

I 7 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond stadgas beträffande beräkningen av pastorat tillkommande tillskott från kyrkofonden för gäldande av pastoratets prästlönekostnader följande:

Om för gäldande av pastorats prästlönekostnader under året åtgår högre belopp än som täckes dels av avkastningen av pastoratets prästlönetillgångar — med undantag som i 4 § sägs — dels ock därutöver av ett belopp, motsvarande en uttaxering för skattekrona inom pastoratet av det öretal, Konungen för året bestämmer, äger pastoratet för vad ytterligare erfordras erhålla tillskott av kyrkofonden, dock ej för gäldande av lönebelopp, som pastoratet enligt 9 eller 10 § lagen om reglering av prästerskapets avlöning särskilt förbundit sig att utgöra.

Vid bestämmande av tillskott, som nu sagts, skall löneboställes avkastning tagas i beräkning med belopp, som fastställts med tillämpning av 9 § (löneboställets normalavkastning), samt avkastningen av fond, som förvaltas av pastorat, beräknas till fyra procent av fondens kapital.

I en vid 1934 års kyrkomöte väckt motion, nr 2, hemställdes, att kyrkomötet för dess del måtte besluta ändring av andra stycket i nyssnämnda lagrum av innebörd, att avkastningen av fond, som förvaltades av pastorat, skulle beräknas till minst tre, högst fyra procent av fondens kapital, samt att Kungl. Maj:t inom dessa gränser årligen skulle bestämma räntesatsen.

Över motionen avgav statskontoret den 21 november 1934 utlåtande, därvid ämbetsverket anförde i huvudsak följande:

Den i föreliggande motion ifrågasatta nedsättningen i procenttalet skulle medföra en minskning av avkastningen av pastoratens prästlönetillgångar och alltså en motsvarande ökning av tillskotten ur kyrkofonden.

Enligt 8 § kyrkofondslagen skulle tillses, att kyrkofondens inkomster under året såvitt möjligt bleve lika stora som dess utgifter. En ökning av fondens utgifter borde sålunda medföra höjning av den del av den all-

männa kyrkoavgiftens grundbelopp, som skulle för året uttagas. Såsom framginge av vad nedan visades, torde emellertid ifrågavarande inkomstminskning för kyrkofonden icke vara av större betydelse för de beräkningar, som lades till grund för allmänna kyrkoavgiftens bestämmande, och på grund härav endast undantagsvis komma att påverka resultatet av desamma.

Enligt av stiftsnämnderna för ecklesiastikåret 1934/1935 uppgjorda avräkningslängder utgjorde den efter fyra procent beräknade avkastningen av fonder tillhörande pastorat, vilka hade att för ecklesiastikåret utbekomma tillskott av kyrkofonden, i runt tal 263,000 kronor. Avkastningen av samma fonder beräknad efter tre procent skulle utgöra 197,250 kronor. Skillnaden mellan dessa belopp, 65,750 kronor, utgjorde alltså det ytterligare tillskottsbelopp, kyrkofonden skulle hava haft att utbetala, därest ifrågavarande avkastning för ecklesiastikåret 1934/1935 beräknats efter tre procent.

I sitt den 1 september 1934 avgivna utlåtande angående beräkning av den allmänna kyrkoavgiften för ecklesiastikåret 1935/1936 m. m. hade kammarkollegiet och statskontoret beräknat, att kyrkofondens utgifter skulle för samma ecklesiastikår överstiga dess inkomster med ett belopp av i runt tal 5,196,000 kronor. Fördelat på skattekrornas antal i hela riket, 39,207,306 kronor, motsvarade detta en utdebitering av 13,24 öre per skattekrona. I enlighet med ämbetsverkens förslag hade Kungl. Maj:t den 24 september 1934 bestämt, att allmän kyrkoavgift skulle för ecklesiastikåret 1935/1936 uttagas med 13 öre för skattekrona.

Därest vid ovanberörda kalkyl avkastningen å nu ifrågavarande fonder beräknats efter tre procent i stället för fyra procent, borde detta hava medfört en ökning av kyrkofondens utgifter med i stort sett samma belopp som för ecklesiastikåret 1934/1935 eller 65,750 kronor. Skillnaden mellan fondens utgifter och inkomster skulle då uppgå till 5,261,750 kronor, vilket belopp, fördelat på samma antal skattekronor, skulle motsvara en utdebitering av 13,42 öre per skattekrona. Även i detta fall skulle sannolikt allmänna kyrkoavgiften hava bestämts till 13 öre per skattekrona.

Statskontoret funne i likhet med motionärerna skäl tala för att den ränta, varom nu vore fråga, någorlunda anpassades efter läget på den allmänna lånemarknaden. Enligt ämbetsverkets förmenande skulle detta önskemål lämpligast tillgodoses därigenom, att befogenhet lämnas Kungl. Maj:t att med hänsyn tagen till vid olika tider rådande allmänna förhållanden besluta den ändring i räntesatsen, som kunde av dessa anses betingad. Att, såsom i motionen föreslagits, uppdraga vissa gränser för den ränta, som kunde förekomma, och i lag bestämma dessa till tre och fyra procent syntes statskontoret icke böra i första hand förordas.

Med denna uppfattning i den föreliggande frågan skulle statskontoret vilja föreslå, att de i 7 § andra stycket lag om kyrkofond den 30 augusti 1932 förekommande orden »beräknas till fyra procent av fondens kapital» utbytas mot orden »beräknas till den procent av fondens kapital, vilken Konungen bestämmer».

Skulle emellertid motionärernas förslag att vissa gränser böra bestämmas för räntesättningen anses vara att föredraga, syntes det statskontoret, att, därest minimigränsen fastställdes till tre procent, gränsen uppåt samtidigt borde sättas till fem procent.

I betänkande den 23 november 1934 i anledning av ovannämnda motion anförde kyrkolagsutskottet i huvudsak följande:

Skulle ett pastorat icke lyckas placera sina ifrågavarande fonder till fyra procents ränta, nödgades pastoratet självt täcka ränteskillnaden med egna tillgångar eller, i sista hand, med uttaxerade medel. Det vore uppenbart, att det nu rådande låga ränteläget och den förefintliga tendensen till ytterligare räntesänkning gjorde det ytterst vanskligt för pastoraten att ernå den av lagen förutsatta förräntningen av fyra procent. Åtskilliga pastorat med större prästlönefonder torde därför redan nu årligen lida förluster på grund av ifrågavarande föreskrift. I likhet med motionärerna och statskontoret ansåge därför utskottet det vara önskvärt, att den i kyrkofondslagen föreskrivna räntesatsen för prästlönefonderna gjordes rörlig. Av statskontorets utlåtande framginge, att hänsyn till kyrkofondens ekonomiska ställning icke förhindrade införandet av en sådan anordning.

Då det tillkomme Kungl. Maj:t att bestämma såväl det i 7 § kyrkofondslagen omförmälda öretalet (»maximum för församlingsavgifterna») som den allmänna kyrkoavgiften, syntes det böra överlämnas åt Kungl. Maj:t att fastställa jämväl nu förevarande räntesats.

Beträffande slutligen frågan, huruvida räntesatsens rörlighet borde vara fullständig eller om gränser därför borde i lagen utstakas, ansåge utskottet, att i såväl pastoratens som kyrkofondens intresse vissa gränser för räntesatsens variationer borde föreskrivas. I sådant avseende anslöte sig utskottet till statskontorets alternativa förslag om rörlighet mellan tre och fem procent.

Utskottet, som upprättat lagförslag i ämnet, hemställde, att kyrkomötet måtte för sin del antaga detta förslag, vilket sålunda innebär, att ifrågavarande fondavkastning skulle beräknas till den procent, lägst tre och högst fem, av fondens kapital, som Konungen bestämde.

Detta lagförslag blev av kyrkomötet antaget.

Sedan kyrkomötets skrivelse i ämnet remitterats till kammarkollegiet och statskontoret, hava ämbetsverken i gemensamt utlåtande den 10 januari 1935 förklarat sig icke hava något att erinra mot det av kyrkomötet antagna lagförslaget.

Departementschefen.

En uppmjukning av gällande bestämmelser beträffande ränteberäkning å pastorats prästlönefonder synes mig påkallad av förhållandena. I likhet med ämbetsverken har jag icke funnit någon erinran mot att förslaget underställes riksdagen.

Föredragande departementschefen uppläser härefter förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för dess del antaga förslaget.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla, samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

E. Hedenlund.